

KVINDER I RØDT

– fra Dame-til herrebevilling med det genopståede Dame-jazzorkester „14 Red Ladies“, fra 1930'ernes København.

Af Rie Kock

Damebevilling

„Tilladelsen til de udenlandske kvindelige Orkestre, som man undertiden ser i København, er givet i henhold til Traktater, som Danmark har med Udlandet; ellers tror jeg, at det københavnske Politi helst ønskede disse Dameensembler langt bort. Man er heller ikke længe om at opdage, at det for det meste staar lige skralt til saavel med de musikalske som med de moralske Begreber i disse Dameensembler.“

Sådan skrev formanden for Danske Musikers Landsforbund, O.A. Røder i 1915 - året, hvor danske kvinder fik stemmeret. Men kvinderne var kommet for at markere sig i musiklivet, og i 1919 blev det muligt for kvindelige musikere at blive optaget i Københavns Musiker - og Orkesterforening. Alligevel krævede Københavns Politi stadig i 1930'erne, at spillestederne skulle have en særlig „Damebevilling“ for at få kvindelige musikere tilknyttet.

I 1933 fik Københavns så sit første store Dame-jazzorkester, dannet af danserinden,

Astrid Nielsen. De kaldte sig 14 Red Ladies og vakte naturligvis opsigt, når de spillede til f.eks. souper og efterfølgende dans i Marmorhaven i Palace Hotel.

Et stykke kulturhistorie serveret med perlehønebryst

Det var i forbindelse med sit forskningsprojekt om kvinder i Københavns Musikliv 1920-70, at lektor Inge Bruland blev opmærksom på 14 Red Ladies og besluttede sig for at gendanne orkestret som en slags Kulturbyevent. Hun fik penge til projektet gennem Kulturby 96 og Kvindemusikfestivalen. Hun fandt frem til musikere, der ville passe ind: Mest musikere fra den rytmiske verden men også flere klassisk uddannede. Inge Bruland fik også syet tøj efter fotografier af de oprindelige 14 Red Ladies: Store, røde rober med strudsefjer.

Men det hele var ikke lige let: F.eks. var det et større arbejde at finde frem til de originale arrangementer af melodierne. Mange af noderne kan man endnu idag ikke uden videre få lov til at røre p.g.a. ophavsrettigheder.

Men hun fik samlet musik nok, og i al hast blev det nye orkester samlet under Jytte Abildstrøm, der åbenbart altid har haft en

drøm om at dirigere. Og efter ganske få prøver gik de 14 røde damer på scenen i Divan I i Tivoli, sommeren 1996. Alt imens menuen bød på muslingsuppe og svampefarset perlehønebryst, så bød de 14 Red Ladies på et program med alt fra Tango Jalousie til Kai Normann Andersens „Glemmer du“.

Men da kulturbyevent'en var forbi, var de 14 nye røde damer blevet så hug på orkestret, at de ikke havde spor lyst til at stoppe.....

Portvin og dameblade er OK

Anne Eltard, violinist i 14 Red Ladies og én af de få af slagsen i Danmark med rytmisk baggrund og rødder i folkemusikken, siger: „Alt andet jeg spiller, der er jeg jo solist, melodiførende og meget den, der er den. Men her skal jeg sidde og spille stemmer og spille, hvad der står på papiret - og overhovedet ikke noget andet!..ha, ha..og det er en udfordring“

Men hvordan kan det være, at en musiker som dig pludselig har lyst til at spille salonmusik fra 30'erne?

„Der er en meget unik, akustisk lyd i den her musik, du idag ellers ikke støder på. Og vi har lyst til at give folk en oplevelse af en aften, hvor man kan tale sammen hele aftenen - også selvom vi spiller - og hvor man kan

Foto: Anne Eltard

danse løs. Og folk kaster sig jo ud på danse-gulvet. Det nostalgiske er in: Man tænker tilbage til de gode gamle dage, hvor der ikke var så mange bekymringer i verden. Da 14 Red Ladies spillede på Palace Hotel, strømmede det jo til med folk, der skulle ind og more sig. Det kunne være fint at genoplive sådan en Københavnertradition med at man går ud og danser. Det kunne f.eks. være sjovt at være husorkester i Tivoli eller sådan et sted med palmehavestil.“

Men 14 Red Ladies har endnu problemer med at få udvidet repertoire, fordi de ikke kan få fat i flere af de gamle arrangementer. Derfor mangler orkestret folk, der kan arrangere for deres besynderlige besætning.

”Det er et forsøg på at lave orkestret, som det var dengang og ikke ét eller andet forsøg på at bruge det som springbrædt til at lave noget andet. Det er vel en form for kulturhistorisk eksperiment. Man kan heller ikke bare putte os ind på hvilket som helst spillested. Altså vi skal ikke op på sådan en rock-og-rul-scene med det store trommesæt og forstærkere. Det her er mere altmodisch og raffineret: Når vi kommer ind i lokalet, går vi en tur rundt med Jytte i spidsen og hilser på folk. Bare på udseendet er der scoret rigtig godt, for det ser godt ud, når et orkester er i røde, fejende rober med strudsefjer. Jytte går også og serverer portvin, mens vi spiller. Det er vores mantra. Vi sidder jo ikke med en håndbajer på scenen: Vi er 14 Red Ladies, om vi så skal sidde med dameblade og strikkeopskrifter i pauserne! Det er en rolle, du normalt ikke identificerer dig med som musiker - der er man som regel bare ude at spille - men her skal man have små højhælede sko på og et lille glas portvin.“

I har bl.a. optrådt ved festivalen „Kvindens Toner“. Har I en form for feministisk budskab i

De originale Red Ladies fra 1933

Anne Eltard spiller violing i Red Ladies

og med I er et orkester, der udelukkende består af Kvinder?

„Det er som sådan ikke et kvindeorkester. Det er et dameorkester. Vi er jo ikke Danerstiftelsens husorkester. Vi er 13 professionelle musikere, der ikke udspringer af nogen form for feministisk bevægelse.“

Men det er da ikk' sikkert, Ligstillingsrådet ville se med blide øjne på jeres favorisering af kvinder: Hvad nu hvis der kommer en mand, der virkelig brænder for denne her musik?

„Ja, så er det bare ærgerligt...altså netop fordi det er 14 Red Ladies, vi er, så er vi jo kvinder. Med mindre de har lyst til at stille sig op i rød kjole og være sådan lidt kvindagtige...eller en kønsskifteoperation - det er vel også en mulighed...ha, ha.“

